

Рисунок 1 – Динамика и прогноз изменения объема рынка коммуникаций Украины за 2005-2010 гг.

Из анализа аппроксимирующей зависимости, приведенной на рисунке 1, следует, что прогнозные значения объема рынка коммуникаций на 2009 – 2010 гг. снизятся и составят соответственно приблизительно 1889 млн. дол. и 1645 млн. дол. Прогнозируется сокращение рынка коммуникаций в 2009 г. на 14%, а в 2010 г. на 13%, что связано с разразившимся системным экономическим кризисом в Украине.

Таким образом, в ходе исследования рассмотрена динамика и структура коммуникационного рынка Украины, а также его прогнозное развитие на 2009 - 2010 гг. По нашему мнению выходом из сложившейся ситуации является использование маркетингового менеджмента и разработка эффективной системы маркетинговых коммуникаций, которые можно рассматривать как одни из немногих реально работающих в условиях кризиса адаптивных механизмов управления предприятием.

Литература

1. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. Анализ, планирование, внедрение, контроль [Текст] / В.Усманов; перевод с англ. М.Бугаев.- 9-е изд., междунар. – СПб.: Питер, 1999. – 887 с. – ISBN 5-8046-0048-6.
2. Ромат Е.В. Реклама [Текст] : учебник для вузов. – 7-е изд. – СПб: Питер Пресс, 2008. – 512 с. – ISBN 978-5-388-00163-4.
3. Ланецкий А.П. Торговые сети Украины: итоги и прогнозы [Текст] / А.П. Ланецкий // ProRetail. – 2008. – № 4(7). – С. 31-37.
4. Лазебник М. О. Объем рекламно-коммуникационного рынка Украины у 2008 році та прогноз на 2009 рік [Текст] / М.О. Лазебник // Маркетинг в Україні. – 2008. – №6. – С. 28-32.

Кривенко, Л. В. Економічний потенціал суспільства: Іноваційний аспект [Текст] / Л. В. Кривенко, Л. І. Дмитриченко // Управління підприємством: проблеми та шляхи їх вирішення [Текст] : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Севастополь : ДонНУЕТ, 2009. – С. 213 – 215.

Дмитриченко Л.І., д-р екон. наук, проф.,
Донецький національний університет
Кривенко Л.В., д-р екон. наук, проф.,
Українська академія банківської справи НБУ

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУСПІЛЬСТВА: ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Однією з характеристик сутності економічного потенціалу суспільства є його спроможність до безперервного розширеного відтворення. Матеріальним підґрунтям безперервності виробництва є його інвестування. Відомо, що інвестуванням можна забезпечити як екстенсивний, так і інтенсивний тип розширеного відтворення. Щодо сучасного стану національних економік провідних країн світу, то для них безсумнівно є інтенсивний тип розвитку. Отже Україна теж повинна орієнтуватися на використання саме тих економічних важелів, що зумовлять інтенсивний тип суспільного відтворення, без чого не може йтися про повноправність членства в Євросоюзі. Таким чином, щодо розвитку економічного потенціалу нашої країни, то здійснити цю мету можливо лише орієнтуючись на інноваційно-інвестиційні механізми. Викладене обумовлює актуальність теми дослідження.

Означену проблему досліджують зарубіжні й вітчизняні вчені. Аспект спрямування інвестицій на розвиток освіти й науки, інтенсифікацію виробництва, зайнятості і економічне зростання відбитий у працях В.Федоренко [1, с.12-16]. Методологічні питання загального інноваційного розвитку економіки України аналізує В. Білецький [2, с.11-20]. Концептуальні засади інноваційного розвитку економіки та соціальної сфери обґрунтовує С.Смерічевська [3, с.20-26]. В аспекті інноваційного забезпечення економічної безпеки проблему розглядає Г.Лященко [4, с.112-116]. В.Беглиця досліджує аспект формування конкурентоспроможної економіки [5, с.44-47]. Втім, інноваційний аспект розвитку економічного потенціалу суспільства як предмет дослідження не виокремлюється, що й зумовлює ціль даної наукової праці.

Актуальність проблеми інвестування економіки з позиції розвитку економічного потенціалу набуває суттєвого значення для України, особливо якщо мати на увазі сучасну економічну кризу, що призвела до значного скорочення абсолютних об'ємів виробництва валового внутрішнього продукту у цілому та національного доходу, зокрема, який є найбільш істотним джерелом інвестиційних ресурсів. Звісно, що лише наприкінці 2008 року зникла третина промисловості України.

Міжнародний досвід свідчить, що необхідною умовою економічного зростання є встановлення інвестицій на рівні не менше 19-25% ВВП, в той час як реальний його показник в Україні довгий час дорівнював 9,6%, а напередодні сучасної кризи наблизився лише до 12%. Щодо індексу інвестицій в основний капітал, то на початок 2008 року він становив усього 87,7% відповідно 1990 року [6, с.205]. Вельми слабкою є потужність державного бюджету, за рахунок

якого протягом останніх років фінансується тільки 5,6% інвестицій в основний капітал. Самим потужним джерелом інвестування в основний капітал є власні кошти підприємств – 56,5% (2007 рік). Але падіння економічного потенціалу нашої країни негативно впливає на інвестиційно-інноваційну спроможність підприємств, про що свідчать наступні дані: за останні 10 років відсоток власних коштів підприємств, спрямованих на інвестування в основний капітал, скоротився майже на 19% [6, с.206]. Внаслідок такого скоротився і відсоток підприємств, здатних до впровадження інноваційних технологій – з 22,9% в 1995 році до 9,8% в 2008 році, тобто більше ніж у 2,3 рази. Тільки в 2008 році порівняно з 2007 роком інноваційна здібність промислових підприємств країни скоротилася майже в 1,45 рази. До цього слід додати низький відсоток реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислового виробництва. Цей показник за період з 2000 по 2008 роки склав 7,0 – 5,6% (і має тенденцію до зниження) [7, с.524].

Ми підтримуємо точку зору вчених, хто вважає, що однією з причин слабкої спроможності нашого суспільства до інновацій як до потужного чинника розвитку економічного потенціалу, є суттєве зниження інтелектуального потенціалу країни. За прогнозами ЮНЕСКО, досягнути високого рівня національного добробуту зможуть лише країни, що мають серед працездатного населення 40-60% високоосвічених фахівців. Щодо США і Японії, то вони мають довести цей показник до 90% працюючих, що забезпечить зростання економічного потенціалу в 4-11 разів [1, с.12]. Необхідно зауважити, що Україна крокує у напрямку підвищення відсотку високоосвічених фахівців, але залишається бажаним не кількісний показник, а реальний рівень високої освіти працівників. А це є проблемою для сучасної України, бо існує багато причин об'єктивного характеру і багато суб'єктивних чинників, що знецінюють вищу освіту. А відтак існує суперечність поміж прагненням мати диплом про вищу освіту і бажанням мати реальний рівень знань, що відповідають критеріям високоосвіченої людини.

В нашій країні недооціненою є праця зайнятих у сфері освіти й науки, вельми низький рівень фінансової підтримки цих галузей. Відтак – вельми низьким є рівень заробітної плати наукових працівників, що продукують нові знання й технології. До того ж триває тенденція знецінення праці цих категорій трудящих. Так, якщо у радянські часи посадовий оклад професора в 4 рази перевищував оклад асистента, то зараз він більше лише на 33%. Отже виникає питання: «Чи може наука й освіта бути вирішальним чинником економічного розвитку України?» Відповідь є прозорою. В Україні рівень заробітної плати наукових працівників значно менший, ніж в низці інших галузей економіки, а саме: середньомісячна заробітна плата у цілому по країні дорівнювала 1351 грн., в промисловості – 1554 грн., в будівництві – 1486 грн., на транспорті – 1640 грн. (зокрема в авіатранспорті – 2704 грн.), в сфері фінансової діяльності – 2770 грн., в державному управлінні – 1852 грн., а в освіті – 1060 грн. [7, с.408]. Для порівняння: середня заробітна плата наукових працівників США вдвічі вище середнього показника по економіці в цілому. Ось чому у двадцяти найбільш розвинених країнах, де зосереджено 95% вчених світу, щорічний прибуток на одну особу зростає на 200 дол., проти 10 дол. у менше розвинутих країнах [1, с.12].

Висновки

Суттєве підвищення економічного потенціалу суспільства, безсумнівно, неможливе без інноваційно-інвестиційного забезпечення. В свою чергу, реалізація інноваційної стратегії країни можлива лише на підґрунті високого розвитку науки і техніки. А науково-технологічний розвиток ґрунтується на високоосвіченому працівникові, на інтелектуальному потенціалі суспільства. Отже задача держави – розробити таку освітньо-інноваційну політику і такі механізми матеріального й морального стимулювання праці, які б заохочували людей до активної творчої діяльності, до оновлення своїх знань й які б спонукали до обґрунтування й втілення в практику інноваційних технологій. Саме це створить реальні умови для зростання економічного потенціалу країни.

Література

1. Федоренко В.Г. Инвестиции и экономика Украины // Экономика Украины: Политико-экономический журнал. – 2007. – №5. – С. 12-16.
2. Білецький В.С. Стратегія інноваційного розвитку економіки України / Стратегія інноваційного розвитку економіки та соціальної сфери України: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Донецьк: Норд-Прес, 2008. – 365 с.
3. Смерічевська С.В. Концептуальні засади інноваційного розвитку економіки та соціальної сфери України / Там само.
4. Ляшенко Г.П. Инновации – основа экономической безопасности / Экономическая безопасность и проблемы господарсько-політичної трансформації соціально-економічних систем: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава: ПУСКУ, 2009. – 408 с.
5. Безлиця В.П. Інноваційний підхід до формування конкурентоспроможної економіки // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 109. – Вип. 96. – Серія «Економіка». – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 108 с.
6. Державний комітет статистики України: Статистичний щорічник України за 2007 рік / За ред. Осаулєнка О.Г. – К.: Консультант, 2008. – 571 с.
7. Ландік В.І. Концептуальні підходи до визначення пріоритетних напрямків розвитку промисловості України на сучасному етапі // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. – Сборник научных трудов. – Донецк: ДонНУ, 2009. – 1528 с. – С.520-525.